

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בכורות דף כח.

בזמן הזה בכור תם מקיימו עד שיוולד בו מום, אכן מה הדין בבכור בעל מום?

לברייתא	נולד בו מום תוך שנתו	נולד בסוף שנתו ¹ או אחר שנתו
לאיכא דאמרי א"ר אלעזר	יש לו עוד לי יום בשנה שניה	מפני השבת אבידה ² יש לו לי יום מלידת המום ³
	בסוף שנתו יש לו לי יום, ואם נולד בשנה אחרת לי יום מלידת המום	

השוחט את הבכור בלא שיראנו חכם, ואחר שחיטה הראה שיש בו מום קבוע מה הדין?

לר' יהודה	בדוקין שבעין	במומים שבגוף
לר' מאיר	אסור, כיון שיש מהן שמשתינין אחר מיתה	מותר, דהם לא משתנים
	אסור, גזירה אטו דוקין שבעין	

בכורות דף כח:

מי שאינו מומחה והתיר את הבכור בטעות, ונשחט - שדינו שיקבר, כמה ישלם לכהן?

בבהמה גסה	מה הדין	מה הטעם
בבהמה דקה	משלם רביע	משום גזירת בהמה דקה ⁵
	משלם מחצה	דספק אם הפסיד את הכהן ⁴

מתי דיין שטעה חוזר ומתי לא, ומתי משלם מביתו ומתי לא?

במומחה	כשטעה בדבר משנה	כשטעה בשיקול הדעת
באינו מומחה	חוזר ואינו משלם ⁶	אינו חוזר אבל משלם ⁷
	חוזר ואינו משלם	אינו חוזר ואינו משלם

¹ פ"י, תוך לי יום לפני סוף השנה.

² לרש"י מיירי שהבכור ביד ישראל ואינו מוצא כהן לתת לו, ומפני השבת אבידה - היינו הפסד כהן (שלא ישחטנו ויסרח), ממתין לי יום עד שימצא כהן. ותוס' (בד"ה מפני) פירשו שהבכור ביד כהן, רק שאין הכהן עכשיו צריך לבשר, ונתנו לו לי יום, אבל אם היה ביד ישראל לעולם ממתין עד שימצא כהן.

³ ואם נולד המום חמש עשרה יום לפני סוף השנה נותנים לו עוד חמש עשרה יום מהשנה החדשה, ואם נולד בשנה השניה נותנים לו עוד לי יום.

⁴ דשמא לא היה נופל מום בכור הזה עד שהיה מת, ונמצא שלא הפסיד את הכהן כלום, ומצד שני שמא כן היה נופל בו מום והיה מתירו מומחה לכהן, וכיון שכן הוי ממון המוטל בספק - ומשלם מחצה.

⁵ שיש טורח גדול לכהן לגדל את הבכור הזה שהוא בהמה דקה, והוא הצילו מזה, ולכן הורידו עוד מחצה. לישנא אחרינא משום שאסור לגדל בהמה דקה בא"י לכך קנסו חכמים דלא יקבל אלא רבע.

⁶ כן משמע פשטות הסוגיא, שכל שחוזר אינו משלם, אולם יש בזה אריכות ומחלוקת בפוסקים.

⁷ והכי אמר רבי עקיבא לר' טרפון דאפי' אם הייתה טועה בשיקול הדעת כיון שאתה מומחה לרבים, אתה פטור, אבל בלא מומחה חייב.